GSK S4 01 (M/P)

Exam. Code : SKM4A/SKE4A/SKP4A

নাটক

চতুর্থ ষাণ্মাসিক

সংস্কৃত

পাঠ্যবিষয় ০৪

খণ্ড ঃ ২

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

বিষয় বিশেষজ্ঞ মণ্ডলী

অধ্যাপিকা মঞ্জুলা দেৱী, সংস্কৃত বিভাগ, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়
অধ্যাপিকা সুদেষ্ণা ভট্টাচার্য, সংস্কৃত বিভাগ, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়
ড° ইন্দিৱা শইকীয়া বৱা, সংস্কৃত বিভাগ, প্রাগজ্যোতিষ মহাবিদ্যালয়

সমন্বয়ৱক্ষী ঃ ড° ইন্দ্রানী ডেকা, সহকাৰী অধ্যাপিকা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

প্রস্তুতি গোটৰ সদস্য

অধ্যায়	**অৱিহণা যোগাইছে**
৭-১২	অধ্যাপক থানেশ্বৰ শর্মা
	অৱসৱপ্রাপ্ত মুৰব্বী অধ্যাপক, সংস্কৃত বিভাগ, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়
১৩-১৫	ড° গায়ত্রী শর্মা
	সহযোগী অধ্যাপিকা সংস্কৃত বিভাগ, সন্দিকৈ মহাবিদ্যালয়

সম্পাদনা ঃ

বিষয়বস্তু সম্পাদনা ঃ অধ্যাপিকা সুদেষ্ণা ভট্টাচার্য, সংস্কৃত বিভাগ, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় (৭-১২)
ড° ভাৰতী গোস্বামী, সহযোগী তথা মুৰব্বী অধ্যাপিকা, সংস্কৃত বিভাগ, বি বৰুৱা কলেজ (১৩-১৫)

গাঁথনিক সম্পাদনা ঃ ড° ইন্দ্রানী ডেকা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্তবিশ্ববিদ্যালয

প্রথম প্রকাশ ঃ জানুৱাৰী, ২০১৯

Copyright © Krishna Kanta Handiqui State Open University

This Self Learning Material (SLM) of the Krishna Kanta Handiqui State Open University is made available under a Creative Commons Attribution-Non Commercial-Share Alike 4.0 License (international): http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/
For the avoidance of doubt, by applying this license KKHSOU does not waive any privileges or immunities from claims that it may be entitled to assert, nor does KKHSOU submit to the jurisdiction, courts, legal processes or laws of any jurisdiction.

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ হৈ পঞ্জীয়কৰ দ্বাৰা মুদ্রিত আৰু প্রকাশিত।

মুখ্য কার্যালয় ঃ পাটগাওঁ, ৰাণী গেট, গুৱাহাটী- ৭৮১০১৭
উপমুখ্য কার্যালয় ঃ হাউচফেড কমপ্লেক্স, দিচপুৰ, গুৱাহাটী - ৭৮১০০৬ ;
Web : www.kkhsou.in

খণ্ড পৰিচয় - ২

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ে আগবঢ়োৱা ষাণ্মাসিক পদ্ধতিৰ স্নাতক পাঠ্যক্রমৰ সংস্কৃত বিষয়ৰ চতুর্থ ষাণ্মাসিকৰ চতুর্থ পাঠ্যবিষয়ৰ দ্বিতীয় খণ্ডৰ বাবে এই পাঠখিনি প্রস্তুত কৰা হৈছে। এই পাঠ্যখণ্ডটি ভাস বিৰচিত স্বপ্নবাসবদত্তম্ নাটকৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে। ইয়াত সর্বমুঠ ৯ টা অধ্যায় আছে।

পাঠ্যখণ্ডটিৰ অধ্যায়সমূহ হ'ল—

অধ্যায় ৭ ঃ অভিজ্ঞানশকুন্তলম্ ঃ নাট্যকাৰ কালিদাসৰ পৰিচয়
অধ্যায় ৮ ঃ অভিজ্ঞানশকুন্তলম্ ঃ সাধাৰণ আলোচনা
অধ্যায় ৯ ঃ অভিজ্ঞানশকুন্তলম্ নাটকৰ প্রথম অঙ্কৰ পাঠ্যাংশৰ আলোচনা
অধ্যায় ১০ ঃ অভিজ্ঞানশকুন্তলম্ নাটকৰ দ্বিতীয় অঙ্কৰ পাঠ্যাংশৰ আলোচনা
অধ্যায় ১১ ঃ অভিজ্ঞানশকুন্তলম্ নাটকৰ চতুর্থ অঙ্কৰ পাঠ্যাংশৰ আলোচনা
অধ্যায় ১২ ঃ অভিজ্ঞানশকুন্তলম্ নাটকৰ সপ্তম অঙ্কৰ পাঠ্যাংশৰ আলোচনা
অধ্যায় ১৩ ঃ নাট্যকাৰ ভট্টনাৰায়ণৰ পৰিচয়
অধ্যায় ১৪ ঃ বেণীসংহাৰ ঃ সাধাৰণ আলোচনা
অধ্যায় ১৫ ঃ বেণীসংহাৰ ঃ পাঠ্যগত আলোচনা

এই খণ্ডটি অধ্যয়ন কৰোঁতে মূল পাঠৰ লগে লগে সোঁ তথা বাঁওফালে কিছুমান আয়তাকাৰ বাকচ লক্ষ্য কৰিব পাৰিব। এইবোৰে আপোনাক মূল পাঠত উল্লেখ কৰা দৰকাৰী ধাৰণাসমূহ সৰল অর্থত বুজি পোৱাত সহায় কৰিব। 'জানি থোৱা ভাল' বাকচবোৰৰ যোগেদি আপুনি মূল পাঠৰ সৈতে জড়িত কিছু গুৰুত্বপূর্ণ তথ্যৰ বিষয়ে জ্ঞান লাভ কৰিব। আকৌ 'অগ্রগতি নিৰীক্ষণ' যোগে আগবঢ়োৱা প্রশ্নাৱলীয়ে অধ্যয়নৰ অগ্রগতি সম্পর্কে স্বপৰীক্ষণৰ সুবিধা প্রদান কৰিব। অধ্যয়নৰ লগে লগে উক্ত প্রশ্নাৱলীৰ উত্তৰসমূহ লিখি শেষত দিয়া 'অগ্রগতিৰ খতিয়ান'ৰ সৈতে ৰিজাই চোৱাটো অধিক লাভদায়ক হ'ব। অধ্যায়বোৰৰ শেষত 'আৰ্হি প্রশ্ন' হিচাপে কেইটিমান আৰ্হি প্রশ্ন তুলি দিয়া হৈছে। অধ্যায়টিত আলোচিত বিভিন্ন ধাৰণাসমূহৰ বিষয়ে বিস্তৃত অধ্যয়নৰ বাবে 'অধিক জানিবলৈ' শিতানত উল্লেখ থকা গ্রন্থসমূহ সাৰথি স্বৰূপ। আপুনি বিশদভাৱে কোনো বিষয় জানিবলৈ হ'লে সেইকেইখন অধ্যয়ন কৰিব পাৰিব।

বিষয়সূচী

পৃষ্ঠা নং

অধ্যায় ৭ ঃ অভিজ্ঞানশকুন্তলম্ ঃ নাট্যকাৰ কালিদাসৰ পৰিচয় ৯৩-১০৩

মহাকবি কালিদাসৰ জীৱনবৃত্ত; কালিদাসৰ ৰচনাৱলী আৰু সেইবোৰৰ উৎস; কালিদাসৰ শাস্ত্রবৈদগ্ধ্য; কালিদাসৰ লেখনিৰ বৈশিষ্ট্য।

অধ্যায় ৮ ঃ অভিজ্ঞানশকুন্তলম্ ঃ সাধাৰণ আলোচনা ১০৪-১১৮

'অভিজ্ঞানশকুন্তলম্' নাটকৰ চমু আভাস ঃ নাটকখনৰ পৰিচয়, শিৰোনামৰ তাৎপর্য্য, নাটকত প্রযুক্ত ৰস আৰু অলংকাৰ; 'অভিজ্ঞানশকুন্তলম্' নাটকৰ অঙ্কবোৰৰ সাৰাংশ; 'অভিজ্ঞানশকুন্তলম্' নাটকৰ প্রধান চৰিত্রসমূহৰ পৰিচয়।

অধ্যায় ৯ ঃ অভিজ্ঞানশকুন্তলম্ নাটকৰ প্রথম অঙ্কৰ পাঠ্যাংশৰ আলোচনা ১১৯-১৩৯

'অভিজ্ঞানশকুন্তলম্' নাটকৰ প্রথম অঙ্কৰ মুখ্যাংশৰ সংস্কৃত পাঠ; সংস্কৃত পাঠ্যাংশৰ অসমীয়া অনুবাদ।

অধ্যায় ১০ ঃ অভিজ্ঞানশকুন্তলম্ নাটকৰ দ্বিতীয় অঙ্কৰ পাঠ্যাংশৰ আলোচনা ১৪০-১৫১

অভিজ্ঞানশকুন্তলম্ নাটকৰ দ্বিতীয় অঙ্কৰ পাঠ্যাংশৰ সংস্কৃত পাঠ; দ্বিতীয় অঙ্কৰ পাঠ্যাংশৰ অসমীয়া অনুবাদ।

অধ্যায় ১১ ঃ অভিজ্ঞানশকুন্তলম্ নাটকৰ চতুর্থ অঙ্কৰ পাঠ্যাংশৰ আলোচনা ১৫২-১৬৫

অভিজ্ঞানশকুন্তলম্ নাটকৰ চতুর্থ অঙ্কৰ পাঠ্যাংশৰ সংস্কৃত পাঠ; চতুর্থ অঙ্কৰ পাঠ্যাংশৰ অসমীয়া অনুবাদ।

অধ্যায় ১২ ঃ অভিজ্ঞানশকুন্তলম্ নাটকৰ সপ্তম অঙ্কৰ পাঠ্যাংশৰ আলোচনা ১৬৬-১৯২

অভিজ্ঞানশকুন্তলম্ নাটকৰ সপ্তম অঙ্কৰ পাঠ্যাংশৰ সংস্কৃত পাঠ; অভিজ্ঞানশকুন্তলম্ নাটকৰ সপ্তম অঙ্কৰ পাঠ্যাংশৰ অসমীয়া অনুবাদ; নাটকৰ উল্লেখযোগ্য বাক্যৰ ভাবার্থ।

অধ্যায় ১৩ ঃ নাট্যকাৰ ভট্টনাৰায়ণৰ পৰিচয় ১৯৩-২০২

নাট্যকাৰ ভট্টনাৰায়ণৰ জীৱনবৃত্ত; নাট্যকাৰৰ সময়; ভট্টনাৰায়ণৰ ধার্মিক বিশ্বাস; নাট্যকাৰৰ পাণ্ডিত্য; নাট্যকাৰ ভট্টনাৰায়ণৰ লিখনিৰ বৈশিষ্ট্য; সংস্কৃত নাট্যকাৰসকলৰ ভিতৰত ভট্টনাৰায়ণৰ স্থান।

অধ্যায় ১৪ ঃ বেণীসংহাৰ ঃ সাধাৰণ আলোচনা ২০৩-২১৪-

বেণীসংহাৰ নাটকখনৰ চমু আভাস ঃ নাটকখনৰ চমু পৰিচয়, শিৰোনামৰ তাৎপর্য, নাটকখনৰ ৰস, নাটকখনৰ নায়ক; 'বেণীসংহাৰ' নাটকৰ অংকসমূহৰ সাৰাংশ; বেণীসংহাৰ নাটকৰ প্রধান চৰিত্রসমূহৰ পৰিচয়।

অধ্যায় ১৫ ঃ বেণীসংহাৰ ঃ পাঠ্যগত আলোচনা ২১৫-২৪০

বেণীসংহাৰ নাটকখনৰ মুখ্য দৃশ্যাংশৰ সংস্কৃত পাঠ ঃ প্ৰথম অংকত ভীমসেনৰ কৌৰৱকুল ধ্বংস কৰাৰ প্ৰতিজ্ঞাৰ দৃশ্য, তৃতীয় অংকত কৰ্ণক সেনাপতি নিয়োগৰ পাছত অশ্বত্থামা আৰু কৰ্ণৰ বিৰোধৰ দৃশ্য, পঞ্চম অংকত কৰ্ণৰ মৃত্যুৰ পাছত অশ্বত্থামাক দুৰ্যোধনৰ দ্বাৰা সেনাপতি নিয়োগৰ দৃশ্য , ষষ্ঠ অংকত দ্ৰৌপদীৰ বেণীসংহাৰৰ দৃশ্য; সংস্কৃত পাঠ্যাংশৰ অসমীয়া অনুবাদ ঃ ভীমসেনৰ প্ৰতিজ্ঞাৰ দৃশ্য, অশ্বত্থামা আৰু কৰ্ণৰ বিৰোধৰ দৃশ্য, অশ্বত্থামাক সেনাপতি নিয়োগৰ দৃশ্য, বেণীবন্ধনৰ দৃশ্য; মহত্বপূৰ্ণ শ্লোকৰ ব্যাখ্যা; শব্দাৰ্থৰ তালিকা।

প্ৰসঙ্গ পুথিঃ (পাঠ্য বিষয়ৰ আটাইকেইটা অধ্যায়ৰ বাবে) ২৪১